Nr. 29. Sibiiu, Marți 12/24 Martie 1885. *Anul* XXXIII.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de douĕ ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1885, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Martie 1885, a-și înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 11 Martie 1885.

Teoria fără practică nu plătește nimica. Așa se dice aproape pretutindenea în diua de astădi, și lumea 'și scusă afirmațiunea cu împregiurarea că aceasta așa a fost de când e lumea. De aceea diceau și strămoșii nostri; *„teoria sine praxi, sicut rota sine axi.*

Fiind-că trăim în lume, și oameni suntem și noi, credem că în adevĕr pot obvenì casuri în cari teoria fără practică sĕ se arate de tot netrebnică și nefolositoare.

S'a convis lumea că este bine și de folos sĕ se imbine teoria cu practica, ca așa una radimată pe ceealaltă sĕ producă lucruri bune și folositoare.

Se întêmplă di de di că din combinarea teoriei cu practica nu es lucruri tocmai bune și folositoare, din contră, sunt casuri concrete, din cari până la evidență iese la iveală o serie de lucruri netrebnice, lucruri fără chipsueală și urîte, lucruri chemate a submina ordinea și bunăstarea în societate, cu un cuvênt lucruri, cari trebue sĕ stêrnească serioase îngrigiri în oamenii, cari abstracție făcênd dela succesele momentane, sau doară chiar câștiguri închipuite, au în vedere binele obstesc, care prin lucrurile anormale se vede sdruncinat din temelie.

Se întêmplă că la asemenea ocasiuni lumea pune vina pe teorie, și astfel practica câștigă oare-cum sancționare pe socoteala teoriei de altcum bune și cu plan făcute.

Se trage deci conclusia că la casuri anormale teoria este de vină și nu practica.

Nici nu este ușor a trage bine linia de demarcare între părțile umbroase a le teoriei și practicei. În vieața de toate dilele întêlnim casuri, unde teoria este rea și ea cu o bună aplicare tot n'are urmări funeste, întêlnim însĕ și de acelea, unde cea mai bună teoriă, reu aplicată, devine funestă.

În special în statul nostru întêlnim pretutindeni casurile din urmă în preponderanță, cu unicul adaos, că în cele mai multe casuri la noi și legea este nedreaptă. Se întêmplă deci la noi strașnica stare de lucruri, că legea din rea ce este, se aplică cu intențiuni reservate, și se produce o anarchie funestă în resultatele ei și foarte funestă în consecuențele ei pentru timpuri de grea cercare pentru patrie și tron.

În limbagiul de toate dilele această stare de lucruri se numește corupțiune. Sunt casuri unde corupțiunea în scurt timp a cuprins ținuturi întregi, și a înfectat tot ce i-a stat în cale. Dureros este că ea — corupțiunea — face groasnice cuceriri și în sinul corporațiunilor, chemate ex professo a observa cu stricteță prescriptele eticei creștine: dreptatea și adevĕrul, e strict și dureros, când vedem că corupțiunea a întrat și în sinul acestor corporațiuni, și ea spre a se potea susținea și mai departe începe a devenì singură directivă în afacerile cele mai delicate ale organismului corporațiunei. Este dureros a o constata aceasta, și și mai dureros că esistă o asemenea stare de lucruri.

Un mare bărbat al bisericei noastre, cel mai mare între archiereii nostri din timpul mai prospĕt, a lucrat o viață întreagă pentru a ne putea lăsa moștenire o biserică aședată pe temelii puternice, ocolită cu ziduri tari și pădită de oameni resoluți a pica deodată cu zidurile și temelia.

Nu sunt încă 12 ani dela moartea acestui mare archiereu și s'au aflat oameni destul de fără chipsuială, s'au aflat oameni pasionați, cari au îndrodus corupțiunea în sinul bisericei noastre, și spre a se putea susținea la posturile de unde prin corupțiune cred a-și validita Dumnedeu știe ce interese, prin corupțiune voesc sĕ satisfacă formei, chemate ale asigura esistența,

La început lucrul se pare a fi forte ușor și de tot neinsemnat. S'a întrodus corupțiunea jos la temelia bisericei noastre la parochie. Prin corupțiune în temelie se va crea o stare de lucruri, care va asigura esistența unui protopopiat, acesta apoi pre cea a consistoriului și așa mai departe.

Sĕ vorbim concret. Au trecut alegerea pentru deputați la sinodul nostru archidiecesan pe un nou period de trei ani.

De o sĕptĕmână încoace ne vin fel de fel de denunciări din incidentul acestor alegeri. S'a dis că în special în giurul Sibiiului s'a făcut presiune asupra preoțimei și-a poporanilor, care numai cu etica creștină nu se va putea rectifica. Ni s'a spus că în o comună folosindu-se oamenii de numele unei persoane, care ar merita mai multă stimă și considerațiune, au făcut un ciudat soiu al abusului de putere. Sermanul popor chemat la urnă striga numele lui X și biroul nota la protocol pe Y. Ni se spune că acest cas s'a notat la protocol. *)

Ni s'a spus că bărbații trimiși de comunele bisericești la colegiul de scrutiniu cu protocoalele erau opriți pe drum, și dacă se erua cine sunt cei aleși erau sfătuiți sĕ se re'ntoarcă.

Mai mult. Ni s'a spus că în mai multe comune bietul preot terorisat de protopresbiteri pe sub mână a instruat pe oemeni cum sĕ lucre, apoi pe față a implinit voia protopopilor cu terorisarea.

Și mai mult. Ni s'a spus că preot și popor neputênd resista terorisărei au ales pre oamenii impuși, voind însĕ a-și salva conștiința, ei cu intențiune au lăsat neobservate formele prescrise, ca astfel din defecte de formă sĕ se anuleze actul, și cei impuși cu forța sĕ nu ajungă la scopurile lor.

Nici atâta n'a ajuns. Ni se scrie că la mai multe protocoale bărbații de încredere fiind scrișì de altă mână, n'au pus degetul pe cruce dinaintea numelui. La scrutiniul făcut apoi în o chiliă micuță biroul la protocoalele, în cari obveniau persoanele impuse de interese consorțiale, puneau cruce înaintea numelui, și satisfăceau formei, ear celelalte le respingeau fără de a se milostivì se tragă o cruce în onoarea negrelei, care pe urmă servește de *„corpus delicti“* în constatarea faptului.

Ni se scrie . . . . . .
ni se scrie . . . . . însĕ la ce atâta vorbă.

O seamă de oameni mai tineri, o seamă de oameni, pe a căror inimă nu apasă încă neagra negură a pĕcatelor constituționale vin și aruncă vina asupra instituțiunilor, asupra constituției. E ușor de înțeles amărăciunea tinerilor nostri amici, nu e de scusat însĕ resonamentul lor. Dacă n'ar fi constituție, n'ar fi corupție, dovadă frații greco-catolici, așa ni dic unii dintre amicii nostri.

Conclusie riscată și greșită. Dacă n'ar fi aplicație rea, n'ar fi corupție și constituția tot ar fi. Așa am așteptat noi sĕ resoneze oamenii mai têneri, amicii nostri, îngrigiați de binele bisericei. Așa credem că va resona sinodul nostru archidiecesan la censurarea actelor întrate. Noi cești actuali la *„Telegraful Român“* ne vom ridica glasul în această direcțiune și vom arăta oamenilor de inimă, că corupția se va delătura și delăturată odată ea teoria bună — constituția — se va rĕdima pre practica conștiențioasă, și atunci biserica va înflorì, căci trebue sĕ înflorească spre binele nostru pe aceasta și ceealaltă lume.

*) A se vedea corespondența din Sĕlište. Red.

Revista politică.

Eri s'a pus în desbatere la casa magnaților proiectul de reformă primit de camera deputaților. Reproducem aici raportul comisiei de trei presentat în numele ei de raportorul Baron Rudnyánszky.

Eată raportul:

„Deși încă la sfêrșitul secolului trecut și la începutul celui present era viu în sînul legislativei simțĕmêntul necesității unei reforme, totuși practica privitoare la legi, respective suplinirea acelora — cea a tradițiunilor a făcut posibil, ca casa de sus, acest important factor al legislativei noastre sĕ se susțină între ramurile constituțiunei chiar și între împregiurările de continuă desvoltare actuală. Importantele producte ale legislativei dela 1848 au adus asemenea schimbări în toate referințele vieței noastre de stat, încât cestiunea reformărei casei magnaților pâșì earăși pe tapet cu toată îndreptățirea. De aici, desele urgiări provenite dela coroană și dela legislativă pentru acest proiect chemat a forma acuma obiect de discusiune, își află îndreptățirea lor. Casa magnaților mai cu seamă în timpul trecut fu garanția ideei de stat unguresc, și e de lipsă, ca tot așa sĕ rĕmână și pe viitoriu. Deoarece însĕ esperienția ne-a învĕțat, că succesul reformelor nu trebuește căutat în schimbări radicale, ci în astfel de modificări chipsuite, cari după putință țin cont de desvoltarea istorică și drepturile câștigate, de aceea silințele în reformarea casei magnaților nu au fost îndreptate spre căutarea de noue base, ci spre corespundĕtoarea alegere și circumscriere a celor esistente. Este imposibil a nu recunoaște în organismul casei magnaților caracterul stabilității. Acest caracter a adus cu sine, că casa magnaților între cele mai critice împregiurări, stând la înălțimea chemărei sale, le-a deslegat pre acelea cu importanța cuvenită. De aceea în momentul când voim sĕ alegem și sĕ circumscriem basele reformei cu respect la natura sistemului representativ parlamentar, caracterul stabilității trebue avut în vedere și cu mai mare precauțiune.

Caracterul stabilitații cu privire la comiții suprem s'a perdut prin schimbarea administrațiunei conform spiritului legilor dela 1848. Din acest motiv, și apoi cu privire la împregiurarea, că nu pot fi trecute cu vederea pretensiunile administrațiunei, și că nu este consult și just a lăsa comiților supremi, la a căror denumire se consideră administrația comitatului — nu este consult dic a lăsa asupra lor și sarcina de a lua parte la legislativă: casa magnaților cu durere trebue sĕ renuncie la corpul comiților supremi ca element constitutiv în casa magnaților, deși istoria ne arată, cu el chiar și între împregiurările cele mai critice a luat parte însemnată în legislativă.

Demnitatea cea importantă și tradițiunile naționale păstrate cu demnitate pretind, ca pe viitoriu încă sĕ se lase loc de onoare demnitarilor țĕrei și palatinului; pre lângă ei însĕ trecutul istoric și simțul național deopotrivă ne îndrumează la aristocrația din naștere, și în urma uniunei și la aristocrația din Ardeal. Cu privire la împregiurarea, că participarea la desbaterile casei magnaților e împreunată și cu gertfe materiale, spre a nu scădea puterea basată pe stabilitate prin eventualități neprevĕdute, e de lipsă, ca îndatorința importantă — participarea la desbateri în casa magnaților — sĕ cadă numai asupra acelora, cari prin posiția lor materială pot aduce asemenea gertfă. Prin propietatea de pământ acest element se aduce în comunitate de interese nedespărțite cu națiunea, și ea — națiunea — se va întărì în credința, că cei cualifi-

cați mai sus sunt demnii depositari ai ideei de stat unguresc, și ne dau garanții pentru o gradată și circumspectă desvoltare.

Strălucita posiție legislatorică a episcopatului catholic se documentează prin întreg trecutul nostru istoric, și el s'a garantat espres prin articolul de lege 1. din 1608. Demnitatea și chemarea ei în urma influenței asupra multelor momente din vieața noastră publică, i-ar asigura un demn loc chiar și atunci, când reforma casei magnaților s'ar esecuta fără privire la desvoltarea istorică. Deși nu se poate trage la îndoială însemnata posiție din trecut a episcopilor titulari, totuși nu trebue sĕ perdem din vedere, că influența lor bisericească și socială ași nu se mai poate pune în paralelă cu cea a celorlalți principi bisericești, de aceea voim ca ei sĕ nu fie primiți în organismul casei magnaților.

În legătură cu aceasta nu putem trece cu vederea împregiurarea, că articolul de lege 20 din anul 1848 garantează reciprocitate confesiunilor religioase recipiate în mod legal. Avênd în vedere că prin legislativa dela 1868 s'a susținut și acest articol de lege: representarea bisericelor greco orientale române și sêrbe, recunoaștem și noi bucuroși îndreptățirea de a fi representate și religiunile recipiate: cea evangelico reformată, augs. — evang. și cea unitară. Cu privire al representarea confesiunei israelite, în consecuența conclusului nostru luat cu maioritate vom amintì la acest loc, că n'am putut accepta pucul de mânecare al Escelenției sale, domnului ministru president. Israeliții n'au un cap recunoscut de toată țeara, după cum au celelalte confesiuni, care ar fi îndreptățit sĕ representeze confesiunea în casa de sus, de aceea representarea lor în forma propusă nu s'a putut accepta.

Afară de înalții demnitari judecătorești, chemați în casa de sus în urma ofiiului lor și afară de gubernatorul din Fiume, elementele înșirate de până acì au trebuit considerate la organisarea casei de sus după desvoltarea istorică și nouele producțiuni ale legislativei.

Recunoaștem necesitatea că afară de acestia trebue sĕ dăm posibilitatea de-a întra în casa magnaților și acelora cari n'au loc pe basele înșirate până acuma. Din respect la stabilitate dorim ca acestia încă sĕ nu lipsească, mai departe dorim, ca la întrarea în acest for sĕ se considere și meritul, al cărui scop sĕ fie ridicarea nimbului casei magnaților. Recomandăm deci între aceste granițe potrivite la organisarea casei magnaților sistemul denumirei, observăm însĕ îndată, că cu privire la conservarea independenței acestui for e de lipsă că numĕrul membrilor, ce vor fi a se denumì sĕ fie bine precisat, și încă așa, ca el sĕ nu fie mare, mai departe denumirile sĕ nu se facă deodată ci gradat.

Vom mai amintì încă pe scurt, că o regulare a dreptului de membru în casa magnaților, conform celorlalte drepturi politice, este nu numai motivată, ci chiar necesariă în interesul și demnitatea casei. Abținêndu-ne dela ori ce enunciare în privința dreptului de inițiativă față cu celalalt for legislativ, recomandăm spre primire în general proiectul din cestiune pe basa celor espuse de noi, și Ve rugăm sĕ priviți ca superate cererile întrate aici dela municipii pentru validitarea drepturilor lor în cadrele acestui proiect de lege. Înainte de a trece la detaiuri, observăm, că la dispositiunile transitorie, am dispus sĕ se primească și astfel de dispositii, cari fac posibilă și mai departe conservarea acelor membri în casa magnaților, cari în urma acestei legi nu mai sunt părtași la casa magnaților, dar cari luând parte la prima ei constituire, și-au asigurat prin aceasta un oarecare drept, respective sĕ-și poată validita drepturile mijlocit și transitoriu, dacă conlucrarea lor se va considera de importantă.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Sibiiu. Onorată Redacțiune! La ția de „Tăierea împregiur" s'a sevêrșit în biserica noastră din cetatea Sibiiului un act de o importantă însemnătate. În conformitate cu regulamentul congresual privitor la arondarea protopresbiteratelor, prin care parochia din cetatea Sibiiului, este declarată de reședință a acestui tract presbiteral, și cu legea pentru incompatibilitatea oficielor, fostul paroch dl Zacharia Boiu a resignat, și predat acest oficiu domnului protopresbiter local Simeon Popescu.

Unul întră altul iese, unul se ridică pre amvon altul se coboară, așa-i cursul lumei, și aceasta n'ar fi un lucru estraordinar sau de o importanță deosebită, după cum s'au accentuat, în fruntea acestor șiruri.

Importanța acestei schimbări însĕ zace mai mult, în împregiurările în care s'au fost suit pe amvon acela, carela ași îl părăsește, făcênd loc succesorelui seu, precum și în schimbările prin care s'au introdus în biserica grecească din cetatea Sibiiului primul paroch român.

Atât împregiurările întêmplate cât și schimbarile atinse le cunoaște și le știe mai bine apreția acela, carele au trăit și petrecut întrênsele, și le-au vĕdut însuși desfășurânduse.

Eu ca unul care locuesc aici în Sibiiu dela anul 1821, și funcționez ca epitrop la această sântă biserică dela anul 1840, cunosc de aproape toate împregiurările prin care au trecut aceasta și schimbările întêmplate întrênsa, me simț chemat și ca unul dintre comproprietarii ei, pre cari l'a mai cruțat soartea comună tuturor, se anunțeze aceste evenimente precum urmează:

Biserica noastră de aici au fost până la anul 1864 — precând au întrat în oficiul parochial dl paroch Zacharia Boiu, de present asesor consistorial și protopresbiter, biserică grecească, înființată încă dela anul 1542 și susținută de către membri esistatei companii grecești, privilegiate pentru negoțul levantin, în care se sĕvêrșia serviciul Dumnedeesc eschisiv în limba grecească, prin preoți grecești.

La anul mai înainte amintit însĕ în conțelegere cu ceialalți coreligionari și proprietari ai acestei sânte biserici, am rugat pre preaînalt Sânția Sa părintele archiepiscop Andreiu baron de Șaguna, ca sĕ ne conceadă și nouă spre a ne alege un preot român, cu înlaturarea usului de mai înante în astă privință; cea ce ni s'au și conces. Și așa adunândune cu toții cei îndreptățiți, după conțelegea tuturor, am ales pre domnul Zacharia Boiu, pre atunci numai teolog absolut, ca pre cel dintăiu paroch român la această sântă biserică.

Prin aceasta schimbare ce s'au făcut în biserica din cetate, aceasta au câștigat foarte mult, laudă zelului primului ei paroch român.

Ași avem fundațiune scolară și scoală lângă această biserică; avem un fond care în scurt timp ne va pune în posițiune, ca sĕ potem da acestei sânte biserici forma și înfățoșarea cuvenită, provedendu-o cu turn și clopote; apoi o bibliotecă; — pre lângă cele amintite mai înainte, prin prudenta întrevenire a acestui demn paroch, s'au dobêndit și alte mai multe ajutoare pentru această biserică.

După ce din cei cari l'au ales la anul 1864 de paroch — afară de mine astași nu mai este nimeni în viață, ca sĕ-și poată arăta recunoștința și esprima mulțămirea, pentru cele ce au făcut și esoperat în folosul bisericei, și au justificat int'run mod atât de elocuent încrederea pusă întrênsul, me simț eu deoblegat ai aduce prin aceste șiruri atât în numele fostolor mei companisti și coreligionari, cât și al meu, toată recunoștința și adênc simțita mulțămire fostului nostru paroch Zacharia Boiu, pentru toate câte a făcut și esoperat spre onoarea și lauda acestei sânte biserici, și a poporenilor acesteia.

Grigorie Mateiu,
comerciante.

De sub Frumoasa, 9/21 Martie a. c., două ile însemnate din punct de vedere constituționai al bisericei ortodocse din Transilvania. Acceptând însemnătatea acestor două ile, cred a nu fi de prisos dacă vom vorbì despre decursul lor. E știut, că constituția e viață pentru ori-ce corporațiune; deci precum e constituția, înțeleg precum se practisează ea, așa trebue sĕ fie și viața ce o desvoaltă. Sĕ vedem! Sĕlișteа, formează al II-lea cerc electoral la sinodul archidiecesan prin urmare, acì au trebuit sĕ se întrunească cei chemați de a hotărì despre bărbații, ce vor avea sĕ o represinte în acel sinod în periodul de 3 ani următori 1885, — 86 și 87. Aceasta se și întêmplă conform circularului, sĕ vedem însĕ decursul spre a ne putea face o idee chiară, despre aceea cum se esercitează dreptul constituțional și de acì, de a-i putea înțelege părțile bune și umbroase. Nu voiu însĕ a me lăsa în definițiuni nici de a face conclusiuni referitor la constituția din biserica noastră, voiu a înregistra la locul acesta unele lucruri obveniende la alegerile din ilele amintite, pentru deputați la sinod pe periodul următor.

La 28 Faur membri îndreptățiți din cler pre la 11 oare a. m. se întrunesc în scoala din loc, spre a alege pre deputatul. Faima era, de candidați vor păși: protopresbiterul Mercurei Ioan Droc și protopresbiterul Sĕlișteі Dr. Nicolae Maier.

Deci conform acestei faime acceptată de alegĕtori; înainte de deschiderea ședinței se formează un club în curtea scoalei spre a se înțelege despre persoană, căreia aveau a-i da votul, a-l alege spre a-i representa în sinod. Dar' ce sĕ vedi. Comisariul consistorial Dr. Nicolae Maier observând respective raportândui-se, că clubul din curtea scoalei nu ar consimți cu D-lui, în pripă deschide ședința, purcede la ordinea ilei și hotăresc, ca votisarea sĕ fie nominală – știind că la o atare votisare poate sĕ facă presiune. Clubul preoților din curte sĕ presentează târdiu, cer a se pune la ordinea ilei, modul de votisare, lucrul însĕ era gata — se purcede la alegere, contra-candidatul se retrage și în urma acesteia, 8 dintre preoții aparținĕtori clubului se rețin dela vot și în chipul acesta Dr. Maier devine ales. E de observat, că preotul din Sĕlișteа pre care d-sa în anul trecut l-au escomunicat din causă că au luat parte la alegerea de deputat dietal, acela încă au votisat pentru Dr. Maier.

Astfel au decurs alegerea de deputat clerical.

În 7 Martie tot cam pe la aceeași oară, membri de încredere din diferitele comune se presentà cu protocoale la scrutinare tot în sala scoalei din Sĕlișteа. La cercul al II-lea Sĕlișteа aparțin 29 comune bisericești, dintre cari afară de 3 comune: Cristianul, Dobârca și Amnașu *) toate au participat la scrutiniu trimițêndu-și pre membri de încredere cu protocoalele alegerilor.

Purcedêndu-se la scrutiniu s'au dificultat numai protocolul comunei Gusterița din motiv, că aceasta nu au trims pe nice unul dintre membri de încredere; ear a celorlalte comune, deși ici colea s'au mai aflat câte un defect formal, toate s'au luat în considerare fără de al comunei bis. Rusciori. Acì s'au observat nește corecturi suspicioase în protocol, din care causă presedintele scrutiniului provoacă pe membrul de încredere al comunei Rusciori, a spune din ce motiv sau făcut acelea. Membrul de încredere spune următoarea împregiurare: „Duminecă în 3/15 Martie, după-ce s'au încheiat actul alegerei învĕțătorul din Sălișteа Ioan Pulca au venit în comună la preotul Ioan Ilioviciu și l-au făcut pe preot de au desfăcut protocolul și au schimbat numĕrul voturilor la amêndoi candidații, dênsul însĕ nu-și poate da seama despre numĕrul cu cât au crescut sau au scădut, atât însĕ știe că preotul dimpreună cu acel învĕțătoriu au schimbat protocolul, după cum s'au scris și încheiat în biserică. Din causa aceasta, presedintele pune protocolul comunei Rusciori între cele dificultate.

În interesul causei ar fi, ca aceasta faptă imorală sĕ se erueze din partea comisiunei verificătoare a sinodului archidiecesan și cei culpabili sĕ se tragă în cercetare disciplinară, cu atât mai mult cu cât fapta e săvêrșită de un învĕțătoriu și de un preot.

Tot la scutinare, când sau cetit protocolul comunei bis. din Săcel, sĕ presintă vre-o 10 membri în frunte cu primarul și notarul din aceea comună cu un protest, din motiv că cele 58 de voturi ale directorului „Tribunei" D. Ioan Slavici, ar fi numai în protocol, ear în biserică Dl Slavici, nu au primit nice un vot de oare ce toți membri au votat cu dni: Elie Măcelariu și Ioan Bran de Lemeny și acele 58 de voturi, ar fi numai adăogate din partea preotului comunei Săcel. Eată și acì un cas, care încă ar trebuì eruat.

Espunênd aceste esemple dovedite cu ocasiunea scrutiniului, fără de nice un comentar ne arată partea umbroasă a constituției din biserica noastră. Aceste fapte ne eruate, și nepedepsite se vor continua **) și sigur la vre un bine nu ne va duce. Deci bine „Sĕ luăm aminte." — Resultatul scrutiniului au fost: Dl Elie Măcelariu au obținut 3070 voturi, Dl Dr. Nicolau Olariu 1687, Dl Ioan Slavici 1473 și Ioan Bran de Lemeny sen. 984. Deci deputații cercului al II-lea Sĕlișteа, pe periodul următoriu de 3 ani în sinodul archidiecesan sunt: Dni: Dr. Nicolae Maier clerical; Elie Măcelariu și Dr. Nicolau Olariu mireni.

Argus.

Dare de seamă *).

Voila, finea lui Februarìu v. 1885.

Stimate dle Redactor! Este lucru pe deplin constatat, că de bunăstarea materială condiționează și starea intelectuală, precum a individului așa și a unei națiuni întregi, căci știut este, că cu cât o națiune stă mai bine în privința materială, cu atât este mai superioară și în privința intelectuală, esemple din abundanța de natura aceasta ne da chiar timpul de față.

Luând indemn din acest motiv corpul didactic al scoalei centrale granițerești din Voila, în 8 Ianuariu (27 Decembre v.) a. c. arangiat o producțiune literariă împreunată cu teatru etc. în scop, de a sărì în ajutoriul elevilor miseri, dela aceasta scoală,

---

*) Membrul de încredere al comunei bis. din urmă au fost trimis acasă — din motiv că voturile s'au dat ddlor Elie Măcelariu și Ioan Bran de Lemeny.

**) De unii oameni nechemați, cari prin nemernicia lor la indemnul nu știu cui, trag în noroiu persoane onorabile, nepătate încă și cu viitor atât în biserică, cât și în stat, — și aceasta fără de consimțĕmêntul lor.

*) Intârdiată din causa depărtării unui membru din comitetul arangiatoriu.

lipsiţi de mijloace, cari pre lângă toată bunavoinţa cea arţêndă a părinţilor, de a-şi vedè micii copilaşi învĕţând carte, — nu sunt în stare de a-i provedè cu cele necesarie la instrucţiune.

Şi apoi este ştiut din pracsa scolariă, că oh! mulţi copii — deşi cercetează scoala, deşi sunt silitori şi talentaţi — dar totuşi din lipsa de recuisite scolarie, petrec în neactivitate, şi prin urmare perd timpul cel de aur pentru ei, din care causă sufere şi instrucţiunea în general, ear ei sufer în înmulţirea cunoştinţelor, ce li se predau, şi cari, nu se pot câştiga numai eacă aşa, din aer.

Deci dacă voim înaintare, dacă voim progres adevĕrat, atunci trebue sĕ ne gândim serios la delăturarea unor astfeliu, de pedeci, ce stau în calea învĕţămêntului, fie pre ori şi ce cale şi cu ori şi ce mijloace.

Mijloace ducĕtore la scop ne stau destule înainte numai sĕ ne ştim folosì de ele.

Astfeliu de mijloace sunt producţiunile literariă, representaţiuni teatrale, etc. şi ori-ce feliu de mişcări pre terenul ştiinţei, cari totdeauna ating scopuri duple şi adecă, pre de o parte de a cultiva poporul dela sate în privinţa vieţii sociale; ear pre de alta parte a rĕspândì prin ele şi cultura.

... Despre decursul şi reuşita acestei producţiune literarie, la tîmpul seu s'au publicat în ţiarele noastre, cele mai favoritoare şi încuragiatoare corespondenţe, cari ne-au servit de impuls, ca pre viitoriu, când vom mai pâşì înaintea publicului sĕ pâşim cât se poate mai pregătiţi şi cu puteri oţelite.

Cu ocasiunea acestei producţiune, parte dela participanţi şi din suprasolviri, parte din oferte marinimoase şi colecte a incurs preste tot suma de 50 fl. 50 cr. v. a. şi adecă seara la cassa a incurs dela următoriii marinimoşi domni.

Din Voila: Daniele Şerban not. cerc. 1 fl. 20 cr., Nicolau Şierban, par. gr. cath. 1 fl. 20 cr., Georgiu Vas, arend. 1 fl. 20 cr., Moise Şerban, arend. 1 fl. 20 cr., Hermann Kraus, et fam. 2 fl, Familia Neuman 2 fl., Nicolau Paleriu, 1 fl. 20 cr., Friedrich Maier 1 fl., Ioan Bonnferth 1 fl. 20 cr., Samoile Gabor, prim. com. 50 cr., Iosif Borzea colectore 1 fl. 20 cr., Ioan Şerban 1 fl. 20 cr., Georgiu Şerban 50 cr., Ioan Moian 50 cr., Panevitz Neumann 1 fl., Şerban Şuteu, 40 cr.

Din Beclean: Georgiu Bârsan 1 fl. 20 cr., Georgiu Bodârnea 1 fl. 20 cr., Nicolau Taflan 50 cr., Ioan Trimbiţaş 50 cr., Ioan Taflan, sold. 20 cr.,

Din Făgăraş: M. On. domn Petru Popescu, protopop emer. et stim. fam. 2 fl., Nicolau Aron, par. şi înv. 1 fl. 20 cr., Ioan Murĕşanu, cancel. comit. 1 fl., Laurian Hobian 50 cr.

Din Şercaia: Ioan Selegeanu, cancel. pret. 2 florini.

Din Perşani: Franz Herzum 1 fl. 20 cr.

Din Sâmbăta inferioare: Nicolau Albani înv. de stat 1 fl. 20 cr.

Din Vistea inferioară: Georgiu Borzea, not. cer. 1 fl., Nicolau Poparadu, comerc. 1 fl. 20 cr.

Din Ucea inferioară: Valerian Oprişiu student 50 cr.

Din Scoreiu: Dumitru Bărdaşiu vice-notar 50 cr., Georg Thalman 50 cr.

Din Pojorta: Valeriu Negrea, paroch greco-catholic 50 cr.

Din Lisa: Valerian Poparadu, comerciant 50 cr,

Din Vaidarece: Arseniu Bunea înv. dirig. graniţ. 1 fl., Maximilian Receanu paroch gr-cat. 1 fl.

Din Breaza Ioan Hasiu sen. not. 50 cr., Ioan Hasiu, jun. înv. 50.

Apoi on. dni: Alesandru Negrea, loc. ces. reg. 1 fl. 20 cr., Ioan Halmágyi, supraloc. ces. reg. 1 fl.

Oferte marinimoase au incurs dela următorii M, On. dni: din Făgăraş: Dr. Stefan Pop, fisic comit. 1 fl. 20 cr., Hilariu Duvlea adv. 1 fl., Dr Nicolau Motocu, cand. adv. 50 cr.. Iacob Popieneciu, I. vice-not. comit. 50 cr., Andreiu Hintz, otelieriu 2 fl., Nicolau Sassebeşi par. gr. cath. în Veneţia inferioară 50 cr.

Din Vaidarece: Georgiu Poparadu, not. cerc. 50 cr., Ioan Petrişoru învĕţ. graniţ. 50 cr., Ioane Pop, învĕţ. graniţ. în Lisa 1 fl.

A binevoit a colecta în scopul acesta: Onoratul domn Georgiu Moian, învĕţătoriu la scoala de fetiţe din Braşov şi fiu zelos al acestei comune dela următorii on. dni: Georgiu Bellisimus director la scoala norm. 50 cr., Ioan Dobreană înv. norm. 50 cr., colectantele 50 cr.

A mai colectat on dmn Nicolau T. Pop înveţ. dirig. graniţ. în Mărgineni dela on. dni: Georgiu Pop ces. r. loc. pens. 50 cr., Georgiu Pop par. gr. or. 50 cr., colectantele 20 cr.

Deci suma venitelor preste tot e de 50 fl. 50 cr., v. a. din care subtragêndu-se spesele cu 30 fl. 50 cr., rĕmâne un venit curat de 20 fl. v. a., în favorul elevilor miseri, spre care scop s'au destinat.

Primească deci pre aceasta cale toţi acei marinimoşi domni, cari au binevoit a contribuì spre acest nobil scop, profunda noastră mulţămită.

În specie ne ţinem de datorinţă a esprima călduroasele noastre mulţămite M. On. dn Petru Popescu protopop emer., carele şi acum la adênci bĕtrâneţe, n'a pregetat a ne onora cu presenţa dsale, pentru care sacrificiu moral şi material, încă mulţi ani bunul Dumneţeu sĕ-i lungească firul vieţii, ca sĕ mai poată încuragia şi asista şi pre viitori la asemenea întreprinderi cu scopuri culturale şi filantropice.

Tot pre aceasta cale primească sincerile noastre mulţămite toţi acei locuitori din comuna Voila, cari întru'n mod s'au într'altul au contribuit la deplină reuşită a acestei prime încercări de producţiune literariă şi teatrală, cari până acum prin comunele rurale din ţeara Oltului, nu s'au mai vĕţut. În special bravele noastre romànce: Eva D. Şerban, Rafira N. Şerban, Iustina G. Vasu şi Ludovica M. Şerban etc. cari ni-au dat toate trebuicioasele ţĕseturi la construirea cortinei, carea în lipsa celor necesarie, cu greu se poate construì.

Primească de asemenea mulţămitele noastre şi stim. dră înv. Sofia Gila pentru arangearea cu gust a salei de joc; de asemenea dnii: Nicolau Şerban stud. în drept la Pesta; Gavrile Pop înv. dirig. graniţ. în Lisa; Nicolau Ludu înv. în Becleanu, peutru sucursul binevoitoriu, ce ni l-au dat.

Nu putem a încheia aceasta dare de seamă fără de a amintì, că am dorì din adêncul inimei, la ocasiuni de natura acesteia, ce urmăresc scopuri culturali şi filantropice, sĕ se alieze în mai mai mare mĕsură şi fără genare şi „păpucul orăşenesc“ cu „opinca sătească,“ căci numai aşa vom putea lucra cu puteri unite spre bunăstarea intelectuală şi materială a poporului nostru, bântuit ţilnic de atâtea calamităţi fără numĕr.

Încă odată repeţim — în numele micilor elevi, primească mulţemitele noastre toţi acei M. On. dni, cari ni-au dat binevoitoriul dlor sucurs într'un mod sau într'altul, dorind, ca pre viitoriu sĕ ne vedem cât mai mulţi inteligenţi şi popor la asemenea ocasiuni.

Voila d. u. s.

Daniele Şerban, pres. eforial. — *Georgiu Dobrin*, dirig. scol. şi sec. scol.

Mikoujfalu, în 7 Martiu 1885. Dl Redactor! În ţiarul „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 47, şi 48 a. c. au apărut o corespondenţă de sub Cibleş, comitatul Solnoc-Doboca, se plânge amar asupra soartei cele maştere pentru românii din acel comitat condus de vestitul comite Br. Bánffy.

Ştim cu toţii soartea cea amară în care se află românii din comitat, dar cu oftările nu putem ajuta nimic — de ne plângem asupra sorţii părinţii tari ne bat ca sĕ tăcem.

Ar fi deci mai consult ca: ranele ce le putem noi vindeca sĕ nu întârţiem a ţturna în ele balsamul vindecătoriu până rana este proaspetă.

Dl corespondent arată în colori vii starea cea deplorabilă a scoalelor noastre române din întreg comitatul şi cu deosebire scoala română din Lăpuşul unguresc, care au dat mult îndĕrĕt. Căci la început avea trei învĕţători. Aşa este căci şi eu 'mi aduc aminte de dni învĕţători Bugiţa — mai târţiu profesor de preparandie, Caba paroch şi Rotariu, toţi oameni pe deplin cualificaţi, şi aceea ştiu că scoalele normale din Lăpuşul unguresc erau vestite pe timpul acela, şi erau cercetate de români, unguri, nemţi şi israeliţi — şi se propunea în trei limbi.

Sunt 18 ani de când m'am depărtat din acel comitat şi m'a prins mirarea când cetesc din corespondenţă că astăţi scoala este condusă de un învĕţătoriu; prelângă toate că scoala are opt încăperi spacioase, unde s'ar putea ţinea 8 clase. „Se poate lăuda dl învĕţătoriu în acele mari scoli, ca un grăunte de grâu într'un sac gol.

Edificarea acelor scoli au putut sĕ coste minimum 8000 fl. v. a. Ce pĕcat de Dumneţeu de capitalul îngropat în ziduri.

Oare de unde au avut românii gr. cath. atâţi bani de au putut zădì acea scoală? şi aţi nu sunt în stare a o susţinea cu puteri didactice suficiente!

Rĕspunsul sta în corespondinţa şi anume: „Acesta s'a ridicat în timpul absolutismului prin oferte din partea comunelor din cercul Lăpuşului şi o parte din Chior.“ Cred că domnul corespondent îmi va concede din rĕspunsul dniei sale numai un cuvênt a schimba, şi anume sĕ se ţică în loc de oferte — repartiţie (arunc). Căci preşedintele (prezes) de pe timpurile acele Mitcoviciu dacă nu me înşel, n'avea obiceiu a colecta nici a întreba pe cine-va cu cât voeşti a concurge pentru scoală, ci demanda strigând musai, şi la moment i se implinea porunca, căci sabia era la brâu. Lucrul stă dar că scoala s'au ridicat de românii din cercul Lăpuşului ce sta sub jurisdicţiunea preşedintelui Mitkovici la demandarea aceluia, fără deosebire de confesiune.

Acuma dacă stă lucrul aşa: că românii fără deosebire de confesiune au ridicat scoala — şi o au susţinut frăţeşte până se mai auţia zaruitul sabiei. Cum acea scoală este acum numai gr. cath. şi românii gr. or. sunt eschişi? La aceasta dl corespondent nu a rĕspuns, eu nu pot rĕspunde căci după cum am scris de 18 ani am părăsit acel comitat. Dar sperez că se va găsì vre un român gr. or. şi va da acest rĕspuns onoratului public ca sĕ poată judeca drept şi împărţial pe basa documentelor; căci memoria poate numai este atât de fidelă ca sĕ le ţinem toate în minte, ba pe atunci eram băiat şi nu mult me interesa astfeliu de lucruri. Din statistica ţerii din anul 1882 se vede ca greco-or. erau 14819 şi gr. cath. 14008 numai la cercul Lăpuşului, — va se ţică români greco-orientali mai mulţi ca jumĕtate şi totuşi cu totul a fi eschişi dela acea scoală! Dar nedreptatea ce li s'au făcut românilor gr. or. nu me mâhneşte atâta, cât nedreptatea ce i se face scumpei noastre naţiuni române, căci la scoala de odinioară care era în floare, după cum ţice corespondentul „Românii nostri din giur îşi duceau cu voie pruncii la acest paladiu, căci ştiau că acolo învaţă iubirea adevĕrată de patrie, şi limba lor, şi-şi punea basă solidă de a putea primì instrucţiunea gimnasială şi a devenì bărbaţi bravi.“

În toată Transilvania nu ştiu sĕ fie mai mare lipsă de o scoală capitală ca în Lăpuşul unguresc. Când umblam la acea scoală numai numĕrul copiilor români de pe sate putea sĕ se urce preste o sută, şi poate dacă scoala acea ar corespunde scopului ca odinioară, negreşit numĕrul copiilor umblători ar putea fi aţi îndoit.

Acolo învĕţam a cânta „Deştaptete române.“ „Mult e dulce şi frumoasă limba ce vorbim, altă limbă armonioasă ca ea nu găsim.“ „Hai sĕ dăm mână cu mână cei cu inima română“, etc. etc.

Şi acum unde învaţă copii de român toate aceste! la scoala de stat din Lăpuşul unguresc! Vedeţi fraţilor din cercul Lăpuşului nedreptatea ce o faceţi Dvoastre scumpei noastre naţiuni române pentru neinţelegerile dvoastre! Pompoasele şi spaţioasele sali ale scoalei unde resunau cântece naţionali, unde se invĕţa stiinţa, iubirea şi cultivarea limbei noastre române: astăţi vor fi poate mucezînd, sau că sunt prăvălii, sau ceva magasine închiriate la vre un jidan. În sfĕrşit pot sĕ fi ori ce, nu mai aceea me doare inima că nu corespund scopului pentru cari românii şi-au gertfit banişorii.

Cine poartă vina la acest atentat naţional? Prea Venerabilele Consistorie, din Sibiiu şi Gherla? S'au poate dvoastre fraţilor Români din cercul Lăpuşului! Rĕspundeţi cei ce purtaţi iubirea în sîn pentru tot ce-i bun şi folositor naţiunei.

Dar nu poate sĕ nu lacrămeze omul când vede că nu-i unire, când neamţul le comanda, era scoala de model; şi astăţi sub poreclita era constituţională nu sunt în stare a-şi aduna şirurile, a da mâna cu mână, a pune pept la pept; ci cu mâhnire îi vedem desbinaţi. Pentru ce sunteţi împărţiţi în douĕ câmpuri? Pentru ce ve numiţi — noi şi voi? Au nu suntem toţi români. Au nu aveţi aceaşi limbă, datini şi aceeasi patrie, au nu suntem toţi fii aceleaş mume? De ce sĕ nu ţicem noi românii? Nu avem toţi aceeaşi amoare — nu simţim toţi aceleaşi simţeminte pentru muma noastră comună? Care este causa devisiunei dvoastre, care este mărul de discordie? Religiunea ne desparte! Sĕ nu crează nimeni.

Căci biserica noastră română gr. or. stă cu braţele deschise şi cu iubirea în sinul seu, şi abia aşteaptă ca sĕ ve poată vedea uniţi frăţeste; respectând însĕ drepturile ce compet confesiunei în mod ecuitabil.

Uniţive cu toţii asupra principiului, asupra acestui mare principiu ce are sĕ reinvieze scoala noastră şi cu ea romanismul.

Sĕ ne dăm mâna ca fraţii, că avem sĕ mai trăim câţiva ani.

Şi ca fii nostri în scurt timp între păreţii acum părăsiţi ai scoalei eară sĕ-i auţim întonând melodiile naţionale ca pe timpul absolutismului.

Sĕ o faceţi aceasta curênd, căci nu-i timp de perdut „Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea creşte şi duşmanul nu îndrăsneste.“

Când va auţì lumea română că vaţi impĕcat şi vaţi unit ca fraţi a putea deschide uşile ruginite ale scoalei din Lăpuşul unguresc. Nu creţ că va fi inimă română care sĕ nu alerge cu dinadinsul al jertfì pe altariul scumpei şi mult iubitei noastre naţiuni române.

Augustin Cosma,
paroch gr. or.

Corespondenţă din Japonia.

Două societăţi savante şi anti-chineze. — Spiritul public în Japonia. — Armata şi instrucţiunea. — D. Iosef Martin, călător francez în Siberia. — Germanii în serviciul Chinei.

Savanţii distinşi japonezi şi dimpreună cu ei tinerimea luminată, care se duce cu grămada în fie-care an să-şi completeze studiile în Europa, au organisat la Tokio o societate având de scop înlocuirea scrierei japoneze prin literile latine.

Acesta e încă un mod din partea japonezilor de a se deosebì dintre literaţii şi filosofii chinezeşti continuând a-şi păstra primul rang printre naţiunile cari de vre-o 20 de ani operează în estremul Orient reforme însemnate.

Întâia reunire a acestei societăţi a avut loc la 2 Decembre şi a fost presidată de d. Tevao, licenţiat în ştiinţele matematice şi profesor de astronomie la Universitate; 93 de persoane, aparţinând ştiinţelor şi învăţământului, au luat parte la dênsa.

D. Toyama, decanul facultăţei, luând cuvêntul a lăudat meritele relative ale ambelor sisteme de scriere, făcând să reiasă la urmă avatagele scrierei latineşti; a ḑis că adoptarea alfabetului roman va înlesnì în toate scoalele Japoniei învăţământul literaturei streine şi a ştiinţelor europene, şi că ministri nu sunt vrăşmaşi ai acestui proiect, dar că va trebuì mai întâi a se găsì un sistem uşor în aplicaţiune pentru ca ei atunci să-l poată favorisa.

D. Otonki, directorul ministrului instrucţiunei, a rugat adunarea să numească înainte de toate o comisiune însărcinată a prepara un proiect de regulament, ceea ce s'a şi făcut. O altă reunire trebuia să aibă loc la 23 Decembre când trebuia să se adopte regulamentul şi apoi să se proceadă la apelaţiunea silabelor japoneze în caractere latine.

Cum e aḑi sistemul japonez, trebuesc 10 ani unui european ca să aibă o cunoştinţă mai întinsă asupra limbei scrise; cu reforma ce s'a proiectat însă, va putea să o înveţe ori-cine în câte-va luni. Punctul deficil e a se găsì un sistem care să facă substituirea lesnicioasă.

La Tokio se mai află încă o altă societate savantă, a cărei misiune este de a scoate din limba naţională caracterele chinezeşti cari s'au introdus în număr foarte mare. Această societate este presidată de principele Arisugawa Takehito şi are un mare număr de aderenţi de şi e de fondaţiune recentă.

Succesul acesta de unde oare să resulte? Fără îndoială, din aceea că ura şi repulsiunea japonezilor pentru tot ce este chinezesc se măreşte continù pe ḑi ce merge.

Deosebit de aceasta censura japoneză are mult de lucru în acest moment, şi foarte rar apare un ḑiar indigen care să nu aibă coloane întregi deşerte în urma suprimărilor oficiale.

Maiestatea Sa Micadul şi ministri pot să se arate satisfăcuţi de scusele ce le oferă Coreea şi de îndemnităţile băneşti în schimbul sângelei vărsat la Seoul, a drapelului insultat, a representantului naţiunei fugind de două ori dinaintea ucigaşilor, nobilii însă şi armata se arată foarte puţin mulţămiţi, şi doresc pedepsirea culpabililor, cari nu sunt alţii de cât chinezii. In această privinţă opiniunea publică va fi cu greu rătăcită şi trimiterea la Peking a principelui Ito arată lămurit, că istoria coreană nu s'a terminat.

Într'o ţeară unde domneşte o censură atât de odioasă ca în Japonia, articolele politice cari apar în ḑiare sunt ca şi cum ar fi oficiale, ceea-ce într'o ţeară de libertate e cu totul altfel.

Drept aceea, e util poate să dăm o importanţă oare-care la două note apărute în Tokio, în cele mai respêndite două foi: *Nitchi Nitchi Chimbun* şi *Tchoya Chimbun.*

Cea dintâi declară că nici o dată nu s'a presentat o casiune mai frumoasă de a obliga pe China să renunţe la pretenţiunile sale asupra Coreei „şi nu trebue să scăpăm această ocasiunea, esclamă ea, dacă voim a evita pentru viitor evenimente grave. Cruḑimele recente dela Seoul, îndrăsneala soldaţilor chinezi cari a atacat şi urmărit pe representantul Japoniei, îngerinţa Chinei în afacerile interne ale Coreei, sunt toate nişte înjurii ce nu trebuesc lăsate fără reparaţiune, altfel ar produce pete neşterse peste onoarea şi demnitatea ţărei noastre."

Al doilea organ de publicitate, *Tchoya Chimbun*, care e foarte răspândit, ḑice lămurit chinezilor:

„Ne-aţi insultat, a-ţi atacat trupele noastre şi ne a-ţi ucis compatrioţii, voim o compensare, şi dacă nu o veţi da, cerem asistenţa puterilor. Ne vom pune în raport cu Francia, spunindu i că pacea s'a resbelul stă în mânile noastre, şi dacă ea va voì să facă alianţă cu noi îi vom cere să ne împrumute cu câte-va milioane de franci pe cari să-i plătim prin vărsări anuale fără dobândă."

Pentru ca Francia să împrumute bani Japoniei, lucrul e foarte posibil, dar fără dobêndă, aceasta e cam greu. Deci ne mărginim acì cu citaţiunea numitei foi, de teamă să nu ne ducă prin domeniul fantasiei sale. Ceea-ce e sigur însă, e că spiritul public în Japonia e foarte aprins în contra Chinei.

Armata japoneză, dimpreună cu reservele, numără 96,000 de oameni. E puţin pentru o populaţiune de 37 milioane de suflete. Dar ca compensaţie ea are 30,662 de scoale diverse cu o populaţiune de 3,090,918 elevi şi cu 89,620 de profesori!

„Ecoul Japoniei" ne anunţă că Iosef Martin, care a explorat mai multe părţi ale Siberiei, aproape necunoscute până acum, a sosit la Yokohama la finele lui Decembre. El a explorat deşertul ce se întinde de la Lena până la Amur şi care traversează şirul munţilor Stanowoi, adunând materialul mult geografic şi geologic pe care-l destină museelor din Paris.

Acelaşi ḑiar ne spune că cei 125 de germani, angagiaţi la Berlin de către Li-Fong-Pao, a fost nevoiţi, întrând în serviciul Chinei, să-şi ea fie-care câte un nume chinezesc. Solda lor trebue să fie foarte mare, de oare-ce un simplu artilerist german primeşte 1,000 de franci pe lună, ear maşinisti câte 1,500. Deosebit de aceasta, guvernul chinez trebue să verse 30,000 de franci familiei celui care va murì în luptă.

„Voinţa Naţ."

Deputaţii mireni aleşi pentru sinodul archidiecesan.

În cercul V. Haţeg, George Danilă şi A. Bârsan; cercul VI. Ilia, Alecsiu Olariu adv. şi Dragomir not. cerc; cercul X. Abrud, Dr. Absolon Todea, adv. Gerasim Candrea adv.; cercul XIV. Bistriţa Dr. Aureliu Brote director la banca „Transilvania" şi Ioan Bechnitz as. cons.; cercul XVI. Sighişoara, Stefan Iosif, director gimn. şi Ioan Şandru, senator la magistrat.

Varietăţi.

* (Personal.) Escelenţia Sa, Domnul Archiepiscop şi Metropolit Miron Romanul cu trenul de Duminecă a plecat la Budapesta.

* (Concert.) Reuniunea română de cântări din Sibiiu va arangia ḑilele acestea primul seu concert în anul acesta. Cu aceasta ocasiune ea va păşì cu un op classic de rară frumseţe: Cruciaţii de Gade pentru cor micst şi solo.

Atragem atenţiunea publicului iubitor de artă asupra acestui concert al reuniunei române de cântări din Sibiiu cu atât mai vêrtos cu cât ea la acest concert a angagiat şi puteri streine, anume domnul advocat de aici Friedsmann a avut bunavoinţă a primì asupra-şi acompaniarea pe piano, ear domnul Bărcănescu, redactor la ḑiariul musical *„Doina"* în Bucureşti va cânta partia solo pentru tenor.

Amănunte cu procsima ocasiune.

* (Postal.) Cu 1 Aprile a. c. se deschide oficiu de postă în *Ozsdola*, comitatul Treiscaunelor.

Asemenea în comuna *Lövéte*, comitatul Udvarhely.

Mersul:

Pleacă din Ozsdola	la 5	oare	—	m.	dim.
Ajunge la K. Vásárhely	„ 6	„	30	m.	„
Pleacă din „ „ „	„ 10	„	—	m.	„
Ajunge la Ozsdola	„ 11	„	30	m.	„
Pleacă din Lövéte	„ 2	„	30	m.	d. a.
Ajunge la Olah-Falu	la 3	„	50	„	„ „
Pleacă din „ „	„ 4	„	40	„	„ „
Ajunge la Lövéte	„ 6	„	—	„	seara.

* Clubul membrilor români ai representanţei comitatului Sibiiului este poftit a să întrunì la şedinţă Vineri în 15/27 Martie la oarele 4 p. m. în localul casinei române din Sibiiu, fiind a se preconsulta mai multe obiecte foarte importante pentru proxima adunare generală, carea avea loc Sâmbătă în 16/28 Martie. *Biroul.*

* (Sora generarelui Gordon şi Zebher-paşa). Sora generarelui Gordon a adresat o scrisoare lui Zebher-paşa (cel care a fost arestat la Cair), rugândul să intervie pe lângă Mahdiul pentru a-i da obiectele şi hârtiile găsite la apărătorul Karthumului. Zebher-paşa a răspuns prin următoarea scrisoare:

„Doamnă,

„Ve mulţămesc de onoarea ce mi-aţi făcut de a-mi adresa scrisoarea d-voastră dela 13 Februariu. Nu pot, pentru marea mea părere de rău, a întra în relaţiuni cu pretendintele care poartă numele de Mahdiu. Nu cunosc pe acest om şi nu sunt rudă cu dênsul. El nu face parte din tribul meu, nici din vre unul din triburile cari sunt aliate cu noi. Eată pentru ce sunt nevoit de a ve refuza un serviciu pe care a-şi dorì din inimă să vi-l fac.

„Bine-voiţi, doamnă, a primì de o dată cu scuzele mele espresiunea celui mai adênc respect, şi credeţi în sinceritatea celor ce ve spun.

„Românul."

Loterie.

Sâmbătă în 21 Martie 1885.

Viena:	77	76	53	2	51
Timişoara:	17	33	66	70	78

Nr. 107. 1885. [988] 3—3

Escriere de concurs pentru planuri de zidire.

Pentru facerea planurilor şi a calculului de spese referitoare la zidirea caselor fundaţiunei lui „Gozsdu" din Budapesta, cercul VII., Királyutza Nrul 13, Hollóutza Nrul 8, Háromdobutza Nrul 16, cu terminul insinuărei acestora *până la 31 Maiu 1885*, se escrie concursul pe lângă aceea observare, că proprietariul caselor, respective representanţa fundaţiunei va honora planul împreună cu calculul de spese, pe carele — după ascultarea esperţiilor — îl va afla de cel mai bun cu 800 fl., ear pe al doilea mai bun cu 500 fl. şi în urma pe al treilea mai bun cu 200 fl.

Plătirea honorariului planurilor trei mai bune se va efeptuì cu 1-ma Septembre 1885.

Budapesta, 4 Martie, 1885.

Comitetul fundaţiunei lui „Gozsdu."

Szám. 6325 tkvi 1884. [991] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbiróság mint tkönyvi hatóság részéről közzététetik hogy a nagyszebeni „Albina" hitelintézet végrehajtató 124 frt 04 kr. hátralékos tőke, ennek 1883 Décember 31 től 8% kamata jelen arverés ért 2 frt 50 kr. költség kielégitése végett végrehajtást szenvedök oláh bogáthi Popa Dumitruné, Grávilla Tyira által képviselt Popa Dumitru ellen, az Obogáti 53 v. tjkvben A + 1—15 rsz. 26/1 27/1 398/3 740/2 823/2 825, 831, 853, 1159, 1243, 1458/1 1536, 2133, 2314, 2408, 2409, 2467/1 2873/2 és 3567 hrsz. a. foglalt fékvőségei 584 frt. 80 kr. megállatitott, kikiáltási árban Oláhbogát község elöjárósági helységében **1885 évi április hó 11-én d. e. 10 orakor** tartantó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számitott ovadékképesnek nyilvánitott érték-papirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverés jogeröre jutása után 3 egyenlö részben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó m. letéti hivatalhoz lefizetni u. m. az elsö részletet 15 nap, a 2-ikat 30 nap és a 3-ikat 45 nap alatt.

Külömben az árverezés megállapitott feltételei alólirt tkvi. hatoságnál a hivatalos órák alatt, és Oláh-bogát község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól.

N.-Enyeden 1884 deczember 31-én.

„Furnica" cassă de economii societate pe acţiuni în Făgăraş.

Domnii acţionari ai **„cassei de economii „Furnica" societate pe acţiuni"** se învită prin aceasta, în vêrtutea §. 16 al statutelor societăţii la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea la Făgăraş în **11 Aprile 1885** stilul nou înainte de ameaḑi la 10 oare în *sala otelului „Paris."*

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcţiunei, bilanţul anului 1883/4 şi raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanţului.
3. Ficsarea preţului marcelor de presenţă, pentru direcţiune şi pentru comisariul de ḑi.
4. Alegerea a doi membri în consiliul de direcţiune în sensul §. 31 din statute.
5. Alegerea, conform §. 40 din statute, a comitetului de supraveghiare.

Domnii acţionari, cari în sensul §. 17, 18 şi 19 din statutele societăţii, voiesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotenţi, sunt rugaţi a-şi depune la cassa societăţii, sau la institutul de credit şi de economii „Albina" în Sibiiu, sau la filiala acelui institut în Braşov acţiunile lor şi eventual dovedile de plenipotenţă cel mult până în 9 Aprile 1885 stilul nou. [992] 1—3

Făgăraş în 21 Martie 1885.

Direcţiunea societăţii.

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.